

15. Loe tekst läbi ja täida lüngad teksti põhjal.

Armastatud noorsookirjanik Oskar Luts.

Oskar Lutsu kodupaik asub Palamusel. See on kaunis maanurk oma vooremägede, Kuremaa järve ja Amme jõega. Loodus on siin kuidagi mahe ja vaikne. Lutsu vanemad elasid Järvepere külas Posti talus, mis jäi mõne kilomeetri kaugusele Palamuse alevist. Selle talu saunas sündiski 7.jaanuaril 1887.aastal tulevane kirjanik.

Seitsmeaastaselt hakkas Oskar käima Änküla vallakoolis. Järgmisel aastal lõpetas Luts Palamuse kihelkonnakooli parima õpilasena ja pääses ilma suurema vaevata Tartu reaalkooli teise klassi. Lutsu enda sõnade järgi „kuldsete lehtede alla“. See oli kroonukasarmule sarnane riiklik õppeasutus, kus õppimine toimus vene keeles, emakeelt tarvitati vaid usuõpetuse tunnis.

Reaalkooli päevil süvenes Lutsu lugemiskirg. Ta luges läbi suure osa kooli raamatukogus leiduvatest raamatutest, nende hulgas Gogoli, Turgenevi ja Tšehhovi teoseid, samuti Cooperi „Nahksuka jutud“, Twaini „Tom Sawyeri“ jm. Eesti kirjandusest avaldas talle sügavat muljet E. Bornhöhe „Tasuja“.

1902.aastal lõpetas Luts reaalkooli neljanda klassi. Pärast apteekriõpilase eksami sooritamist sai talle 1903.aastal osaks õpipoisi „kibe leib“. Ta töötas peamiselt apteekriabilisena Tartu, Narva, Tallinna ja Peterburi apteekides kokku kaks aastakümnet. Töö kõrvalt alustas Luts kirjanduslikku loomingut, mis sai alguse tarvidusest kirja panna oma koolipõlvemälestusi. Kirjanik jutustab sellest järgmiselt: „1905.aastal teenistujate - apteekrite streigi ajal Tartus anti minulegi rohkesti vaba aega – mind kihutati minema Kivisilla apteegist. Kolisin maale, Rakke raudteejaama lähedale, kus mu emal- isal oli väike talukohakene. Ühel hilisel õhtul, mõlgutades mõtteid

5

maailma elust, mulle vägisi kipub pähe veider mõte... Kui õige võtaksin kätte ja kirjutaksin kas või iseendale mõne lookese oma koolimälestusi... Otsekui elusatena tekivad mu silme ette kõik need Tootsid ja Teeled, Arnod ja Imelikud... Nad ise kipuvad paberile.“

1912.aastal valmis Lutsul käsikiri, mille ta ristis „Kevadeks“. Kuid kirjastajad keeldusid käsikirja trükkimast. Lutsul ei jäänud muud üle, kui laenata raha ja avaldada teos oma kulu ja kirjadega. Lühikese ajaga müüdi trükk läbi ja seni vähetuntud Luts sai lugejate lemmikuks. „Kevadega“ alanud Tootsi-lugude sarja kuuluvad veel „Suvi“ I,II, „Tootsi pulm“ jt.

Alates 1920. aastaist pühendas Luts ennast täielikult kirjanduslikule loomingule. Ta elas Tartus vabakutselise kirjanikuna ja tema sulest ilmus peaaegu igal aastal paar-kolm teost. Kirjanikutööst räägib Luts järgmist: „Tõusen kella poole nelja aegu hommikul üles. Võtan palitu selga ja matan jalad kinni- muidugi reuma pärast. Siis hakkam peale. Kolm kuni neli lehekülge jõuan hommikupoolega valmis.“ Kirjanikukutse kohta on ta öelnud: „Saada kirjanikuks- see tähendab kirjutada südamest, hingetulega, armastusega.“

Oskar Luts suri Tartus 23.märtsil 1953.aastal. Talle on alati kuulunud rahva lugupidamine ja armastus.

Tekst on koostatud Kalju Lehe mälestuste järgi.

Täida lüngad teksti põhjal.

(10 punkti)

Oskar Lutsu sünnikoht on.....

Seitsmeaastaselt hakkas Oskar käimakoolis.

Järgmisel aastal õppis ta Palamuse kihelkonnakoolis, sealt edasi hakkas Luts
õppima.....

Pärast Palamuse kihelkonnakooli pääses Luts enda sõnade järgi „kuldsete lehtede alla“,
mis tähendab

Oskar Luts oli suur lugeja. Eesti kirjanikest meeldis talle eriti.....

Luts on teeninud elatist (kellena).....

.....ja.....

Käsikiri „Kevade“ valmis kirjanikul..... aastal.

Raamatu „Kevade“ andis välja.....

Oskar Lutsust sai vabakutseline kirjanikaastaist.